

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Матеріали

**55-ї науково-методичної конференції
викладачів і аспірантів**

**«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ»**

**21 – 22 лютого 2024 року
м. Полтава**

УДК 378 (083.97)

A 43

Редакційна колегія:

Дорошенко Андрій, начальник навчального відділу, к.е.н., доцент

Бурлака Олена, методист навчального відділу

Браславець Тетяна, керівник виробничої практики навчального відділу

Ком'ютерний набір – автори тез

Комп'ютерна верстка – Цись Карина

Відповідальність за правильність наведених статистичних даних, фактів та посилань на інформаційні джерела несуть автори тез

Актуальні питання забезпечення якості вищої освіти : матеріали 55-ї науково-методичної конференції викладачів і аспірантів. Полтава : ПДАУ, 2024. 250 с.

Публікаційна активність учасників освітнього процесу у забезпеченні якості вищої освіти	
Мельничук Віталій, Євстаф'єва Валентина.....	181
Робота студентського наукового гуртка як засіб забезпечення більш ефективного оволодіння програмними компетентностями	
Титаренко Олена, Киричко Олена.....	183
Роль та значення профорієнтаційної роботи у розвитку особистісних та професійних компетенцій студентів фахових коледжів	
Зарицький Сергій, Канівець Наталія, Бурда Тетяна.....	185
Як стати ветеринаром у Німеччині?	
Кононенко Наталія, Кононенко Володимир.....	186

ФАКУЛЬТЕТ ОБЛІКУ ТА ФІНАНСІВ

Академічна мобільність здобувачів в умовах освітнього процесу	
Гринь Валентина, Гринь Юрій, Макаруч Вячеслав.....	189
Викладач-ментор та його роль у забезпеченні якості вищої освіти	
Зоря Світлана, Мисник Тетяна, Аранчій Дмитро.....	191
Важливість, взаємозв'язок та синергізм між абстрактним мисленням та креативністю як основними компонентами особистісного розвитку шляхом вивчення іноземної мови	
Михайленко Галина, Жорник Ірина.....	193
Гостьові та виїзні лекції у підготовці здобувачів вищої освіти за ОПП Туризм	
Тютюнник Юрій, Дорогань-Писаренко Людмила, Рудич Алла.....	195
Гуманізація та гуманітаризація як необхідні умови забезпечення якості вищої освіти	
Шейко Сергій.....	197
Запобігання академічному плагіату як складова забезпечення якості вищої освіти	
Єгорова Олена, Дорошенко Андрій, Дорошенко Ольга.....	199
Застосування програмного забезпечення Nibelung у викладанні практичного курсу англійської мови для студентів-філологів	
Антонюк Марина.....	201
Індивідуальна освітня траєкторія здобувача вищої освіти – шлях формування успішного фахівця	
Безкровний Олександр, Зоря Олексій, Дроботя Яна.....	203
Конкурентоспроможність фінансистів на ринку праці	
Чумак Валентина, Бражник Людмила.....	205
Куратор : чи потребують студенти супровіду	
Єрмолаєва Марина, Тютюнник Світлана, Дугар Тетяна.....	207
Лекція-дискусія як ефективний інструмент досягнення навчальних результатів	
Канцедал Наталія, Лега Ольга, Прийдак Тетяна.....	209
Інноваційні методи викладання іноземних мов	
Воловик Лариса.....	212
Місце інтеграції освіти у підготовці майбутніх фахівців економічної сфери	
Вікторія Рудик, Лариса Гаркава.....	213
Особливості здобуття освіти за дуальною формою	
Тютюнник Світлана, Єрмолаєва Марина, Дугар Тетяна.....	215
Педагогічні можливості командної гри як форми організації самостійної роботи здобувачів вищої освіти	
Сизоненко Наталія.....	217
Підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників як складова забезпечення якості вищої освіти	
Пономаренко Тетяна, Чіп Людмила, Шевченко Тетяна.....	219
Проблемно-діяльнісний підхід у викладанні гуманітарних і соціальних дисциплін у закладах вищої освіти	
Токуєва Наталія.....	221
Проблеми забезпечення якості освіти в університеті	
Бурлака Олена, Костоглод Андрій.....	223

ЗАПОБІГАННЯ АКАДЕМІЧНОМУ ПЛАГІАТУ ЯК СКЛАДОВА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Сторова Олена, к. е. н., доцент,
Дорошенко Андрій, к. е. н., доцент,
Дорошенко Ольга, к. е. н., доцент

Усі визначення академічного плагіату [зокрема, 1, 2, 3] по суті тлумачать його як приписування собі результатів, отриманих іншими особами.

Найпоширеніші форми академічного плагіату:

- оприлюднення (опублікування) твору із дослівним запозиченням текстів або текстових фрагментів без оформлення їх як цитат з посиланням на джерело;
- перефразування тексту з певного джерела або наведення ідей з нього без посилання на це джерело;
- використання відомостей, рисунків, формул, програмних кодів, музичних творів тощо без посилання на джерело інформації;
- подання під іменем особи, яка не є автором цього твору (статей, тез, звітів, рефератів, курсових, магістерських робіт тощо), виконаних іншими особами на замовлення.

Проте, припуститися плагіату можна й за обставин відсутності об'єктивної інформації про автора запозичених творів. Так, є певна невизначеність стосовно необхідності посилання на джерела «загальновідомих» знань, оскільки чітко не визначено що саме розуміють під такими знаннями.

При проведенні наукових досліджень групою науковців можуть виникати проблеми авторства ідей, долі участі кожного дослідника у результатах роботи. Надалі можуть виникнути проблеми щодо авторства опублікованих або запатентованих результатів дослідження.

При цитуванні певного матеріалу з Інтернету дослідник не завжди має можливість з'ясувати його справжнього автора, оскільки використовує інформацію, що публікується без відповідних посилань на першоджерело.

Також академічний плагіат треба відрізнити від помилок цитування, які пов'язані з неправильним оформленням цитати та посиланням на її джерело.

Світова та українська наукова спільнота активно запобігає проявам плагіату з боку студентів, викладачів та дослідників, проте ще не подолала цей прояв академічного обману.

Серед мотивів, що підштовхують недоброчесних дослідників до плагіату – відсутність мотивації й небажання витратити час на власне дослідження, збільшення кількості власних публікацій, яке може призвести до отримання незаслужених вигод (отримання наукового ступеня, доплат за нього, інших неправомірних матеріальних заохочень, кар'єрне зростання і т. д.) тощо. Науковці, особливо молоді, іноді виправдовуються тим, що їм ставлять занадто багато завдань – за визначений час необхідно виконати великий обсяг робіт, мати певну кількість публікацій, проте часу бракує, а від них вимагають результатів.

Створюють умови для поширення плагіату поки що недосконалі методи його виявлення, недоліки онлайн-платформ і програм перевірки текстів на унікальність. Поява ШІ, на жаль, створила додаткові можливості для плагіаторів.

Серед методів боротьби з проявами академічної недоброчесності:

- культивування академічної культури та доброчесності, самоповаги дослідників та поваги до інших [4];
- профілактична, роз'яснювальна робота щодо плагіату – свідомого та несвідомого, правил коректного цитування, оформлення посилань тощо;
- використання інноваційних технологій перевірки наукових робіт на наявність текстових запозичень;
- розміщення у відкритому доступі кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти, наукових та методичних робіт науково-педагогічних працівників, що містять повну інформацію про їх авторів [5];
- збалансованість запланованих до виконання видів робіт для здобувачів вищої освіти (зменшення загальної кількості текстових робіт – рефератів, звітів, публікацій тощо на навчальний семестр) і навантаження науково-педагогічних працівників вивільнить час для проведення наукових досліджень на належному рівні;
- створення правових основ для захисту авторських прав наукових текстів, невідворотності покарання для плагіаторів;
- оприлюднення інформації про виявлені факти плагіату серед учасників академічної спільноти й покарання недоброчесних авторів;
- недопущення тиску на осіб, які повідомляють про плагіат, забезпечення їх захисту від утисків викритих «впливових» плагіаторів.

Плагіат завдає нищівного удару по якості освіти в цілому, а відтак – по перспективах розвитку суспільства. Лише сформований моральний «імунітет», «нульова толерантність» до академічного обману, нечесності здатні стати основою для протидії плагіату.

Список використаних джерел:

1. Про авторське право і суміжні права : Закон України від 23.12.1993 р. № 3792-ХІІ : станом на 1 січ. 2023 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12#Text> (дата звернення : 18.01.2024).
2. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII : станом на 4 січ. 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення : 18.01.2024).
3. National Science Foundation OIG. NSF - National Science Foundation. URL : https://www.nsf.gov/oig/_pdf/cfr/45-CFR-689.pdf (дата звернення: 18.01.2024).
4. Демуз І. Академічна недоброчесність та шляхи її подолання. Національна наукова сільськогосподарська бібліотека Національної академії аграрних наук України. URL : https://undiasd.archives.gov.ua/img/2021/2021_01_11/2021_01_11_demuz.pdf (дата звернення : 18.01.2024).
5. Положення про організацію освітнього процесу в Полтавському державному аграрному університеті. Полтава : ПДАУ, 2021. URL : <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/10012021polozhennyaproosvitniyprocespravlene.pdf> (дата звернення : 18.01.2024).